

ETT MATERIAL FRÅN
LÄRARNAS YRKESETISKA RÅD

A photograph of three people sitting on a light-colored couch. In the foreground, a woman with long brown hair is smiling broadly at the camera. Behind her, a man in a light blue shirt is smiling and looking towards the right. In the background, a woman with blonde hair is also smiling and looking towards the right. The background is a plain, light-colored wall.

LÄRARES YRKESETIK

ett stöd för
introduktionsperioden

INNEHÅLL

TILL MENTOR OCH LÄRARE/FÖRSKOLLÄRARE	1
Lärares yrkesetik och introduktionsår - vad gäller?	2
Yrkesetik, vad, varför och hur?	3
PRAKTISKT ARBETE MED LÄRARES YRKESETIK	4
Eleven alltid i centrum	5
Läraren och den professionella yrkesutövningen	7
Att upprätthålla lärares yrkesetik	8
Lärares samhällsuppdrag	9
YRKESETIKEN KOPPLAD TILL KOMPETENSPROFILEN	11

TILL MENTOR OCH LÄRARE/FÖRSKOLLÄRARE

Enligt Skolverkets föreskrift ska den nya läraren/förskolläraren under sin introduktionsperiod "visa sin förmåga att förstå och följa den människo- och kunskapssyn som lärares yrkesetik vilar på samt diskutera och bearbeta yrkesetiska ställningstaganden".¹ Läraren/förskolläraren ska få möjlighet att utveckla sin förståelse för de yrkesetiska aspekter och överväganden som läraryrket innehåller. Det är den mest direkta anledningen till varför detta material gjorts, det är tänkt att ge stöd och hjälp i det arbetet.

Lärarnas yrkesetiska råd, nedan även kallat Rådet, vill samtidigt poängtera att lärares yrkesetik är oändligt mycket mer än en enskild paragraf i en föreskrift. Det finns yrkesetiska aspekter på alla delar av yrkesutövningen. På samma sätt som exempelvis läkare diskuterar hur de förhåller sig till patienter i utsatta situationer, som journalister överväger vad som ska publiceras eller inte med hänsyn till enskilda personer, måste lärare ständigt reflektera över hur de agerar gentemot dem som de möter i sitt arbete. Liksom journalister och läkare har också lärare ett förtroende från samhället att förvalta. Yrkesetisk kompetens och god lärarsed är därför en nödvändig tillgång för den enskilde läraren, för hans/hennes skola och för hela lärarkåren.

I detta material finns förslag på hur mentor och läraren/förskolläraren kan arbeta under introduktionsperioden. Här står också mer om lärares yrkesetik och vad som gäller under introduktionsperioden samt förslag på frågeställningar att arbeta med.

Materialet riktar sig till dig som är mentor, då du har ett särskilt ansvar för utvecklingen av läraren/förskolläraren under introduktionsåret och till dig som ska bli legitimerad lärare/förskollärare. I praktiken måste ni äga arbetet tillsammans. Yrkesetiska diskussioner förutsätter ett tagande och ett givande där bägge parter är lyhörda för varandra. Det är därför nödvändigt att ni bägge har ett exemplar av detta häfte så att ni tillsammans kan utforma den yrkesetiska delen av introduktionsåret. Materialet kan naturligtvis användas även i andra sammanhang där man vill arbeta vidare med de yrkesetiska aspekterna av läraryrket.

På det yrkesetiska rådets webbsida, www.lararesyrkesetik.se kan du läsa mer om lärares yrkesetik.

---

1 SKOLFS 2011:37 § 19 punkt 6 respektive § 27 punkt 6

Lärares yrkesetik och introduktionsår – vad gäller?

I denna del beskrivs kort vad som gäller under introduktionsåret och hur Lärarnas yrkesetiska råd ser på yrkesetisk kompetens och den bedömning som ska göras.

Ansvarsfördelning

Det är rektorns/förskolechefens ansvar att introduktionsperioden planeras och genomförs enligt gällande styrdokument. Förskolechef/rektor ska utse en lämplig mentor. Mentorns viktigaste uppgift är att ge individuellt stöd till förskolläraren eller läraren genom att regelbundet följa hans/hennes arbete. Mentor ska också bidra med underlag till förskolechefs/rektors planering genom att uppmärksamma utvecklingsbehov hos läraren.

Ur ett kollegialt yrkesetiskt perspektiv vill Rådet betona vikten av att den nya förskolläraren/läraren själv är medveten om, och införstådd med, sådant som mentor tar upp med förskolechef/rektor. En förtroendefull relation är avgörande för ett väl fungerande mentorskap. Den nya förskolläraren/läraren ska kunna vara öppen i sina samtal med mentorn utan att behöva känna oro för att sådant som sagts i förtroende förs vidare eller att rektor och mentor för samtal bakom hans/hennes rygg.

Det är förskolechef/rektor som ansvarar för bedömningen av introduktionsperioden. Detta får inte delegeras till mentor eller någon annan. Samtidigt måste mentorn naturligtvis själv leva upp till lärares yrkesetik och därmed ”påtala fel, komma med konstruktiv kritik och i yttersta fall genom aktivt handlande ingripa mot sådant som strider mot den människo- och kunskapssyn som lärares yrkesetik vilar på”. Även detta ska dock ske utifrån yrkesetikens krav på att ”respektera såväl kollegers som andra yrkesgruppers kompetens, skyldigheter och ansvar i skolvardagen”. Med tanke på det ansvar som vilar på mentor både gentemot den nya förskolläraren/läraren, barnen/eleverna och skollärolden bör mentorn ha möjlighet att ingå i ett nätverk av mentorer och få handledning och utbildning utifrån behov.

Yrkesetisk kompetens

Skolverket har formulerat två olika kompetensprofiler, en för förskollärare och en för lärare. Detta eftersom det är två olika legitimationer som utfärdas. Mellan de två profilerna finns dock fler likheter än skillnader, både i rubriksättning och i innehåll.

Vad är det då som ska bedömas enligt kompetensprofilen? Det är inte en fråga som har ett enkelt och rakt svar. Rådet har inget inflytande över de bedömningar som görs vid utfärdande eller indragning av lärares eller förskollärares legitimation utan söker i stället stödja lärarkåren genom att sprida kunskap om yrkesetik och god lärarsed. Rådet menar därför att läraren/förskolläraren under introduktionsåret måste ges tillfälle att medvetet resonera kring, förhålla sig till samt vidareutveckla sig inom yrkesetiska frågor och att det är utifrån dessa kriterier bedömningen ska göras.

Rådet anser att en förskollärares eller lärares rätt att inneha legitimation vilar på att han/hon iaktar god lärarsed. Vad god lärarsed innebär är dock inget som står stadgat vare sig i lagar eller förordningar. God lärarsed är det förhållningssätt som ger lärare och förskollärare samhällets förtroende och tillit. God lärarsed är något lärarna själva bär och utvecklar. Rådet menar vidare att god lärarsed bottnar i yrkesetiken som i sin tur återspeglar de *gemensamma värderingar som förskollärare och lärare har och förväntas ha*.

Förskollärare och lärare måste i sin utbildning, under introduktionsperioden och som legitimerade kunna reflektera över sitt arbete i förhållande till yrkesetiken. Lärares yrkesetik kan bara bäras upp av lärarkåren själv och arbetet med yrkesetiken måste ske i processer som lärarna själva driver. Rådet stödjer lärare och förskollärare i dessa processer.

Yrkesetik, vad, varför och hur?

Lärares yrkesetik återspeglar de gemensamma värderingar som lärare har, och förväntas ha, och ambitionen är att de ska utgöra ett stöd för lärare i tillämpningen av ett yrkesetiskt förhållningssätt. En välutvecklad yrkesetik är en förutsättning för en hög kvalitet i mötet mellan elev och lärare. Hänsynen till elevernas lärande och integritet är det viktigaste skälet till att lärare behöver utveckla en yrkesetisk medvetenhet och kompetens. Att lärare gemensamt diskuterar och arbetar med sin yrkesetik bidrar till att skapa garantier för en god kvalitet i undervisningen och därmed till att bibehålla och stärka förtroendet för lärarkåren.

När lärarorganisationerna 1996 tecknade avtal för sina kommunalt anställda lärare fanns det också med en skolutvecklingsdel: En satsning till tvåtusen. I denna åtog sig de båda lärarorganisationerna att utarbeta yrkesetiska grundståndpunkter för lärare. Arbetet bestod av olika aktiviteter i de båda organisationerna och slutligen fick samtliga medlemmar möjlighet att lämna synpunkter på det förslag till yrkesetiska principer som Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds förbundsstyrelser hade arbetat fram. Resultatet av denna remissomgång behandlades av Lärarförbundets representantskap och Lärarnas Riksförbunds förbundsråd samt de bägge förbundsstyrelserna innan de yrkesetiska principerna fastställdes i juni 2001.

I september 2007 tillsattes Lärarnas yrkesetiska råd av Lärarnas samverkansråd; Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund. Detta efter att medlemmarna i de båda lärarorganisationerna fått nominera lärare som var väl förtrogna med lärares yrkesetiska principer.

Lärarnas yrkesetiska råd ska verka för att främja och stödja:

- ökad kunskap om lärares yrkesetiska frågor,
- kontinuerliga yrkesetiska diskussioner,
- utvecklandet av ett gemensamt yrkesspråk,
- lärares röst i debatten samt
- en utveckling och revidering av lärares yrkesetiska principer.

Rådet har tillsammans med lärarorganisationerna verkat för att yrkesetiken skrivits fram som en del av nya lärares introduktionsperiod. Rådet vill med detta stödmaterial betona att varje lärare enskilt och lärarkåren som kollektiv bär och utvecklar yrkesetiken. Att lärare tar ett yrkesetiskt ansvar ingår i samhällsuppdraget, hur detta görs är en fråga för professionen.

PRAKTISKT ARBETE MED LÄRARES YRKESETIK

I denna del föreslår rådet hur arbetet kring yrkesetiken kan bedrivas rent praktiskt under introduktionsåret. Den praktiska delen inleds med ett avsnitt kring yrkesetiska diskussioner. Därefter följer materialet indelningen i lärares yrkesetik som omfattar fyra block. Till varje block finns frågor som mentor och lärare kan välja att diskutera, helst utifrån faktiska erfarenheter under året. Den praktiska delen avslutas med reflektion och förslag till discussionsfrågor utifrån den kompetensprofil som tagits fram för respektive lärare/förskollärare.

Rådet ger inte exakta instruktioner kring hur mycket av detta som förväntas göras eller om något ska prioriteras framför något annat utan anser att mentor och lärare själva ska avgöra detta utifrån att läraren/förskolläraren efter introduktionsåret ska ha fått en grundläggande kunskap om lärares yrkesetik och dessutom ha fått möjlighet att via diskussioner vidareutveckla sin yrkesetiska medvetenhet. I övrigt anser Rådet att arbetet så långt som möjligt ska utformas efter behov och erfarenheter som görs under året.

De fyra blocken i lärares yrkesetik är:

- Eleven alltid i centrum
- Läraren och den professionella yrkesutövningen
- Att upprätthålla lärares yrkesetik
- Lärares samhällsuppdrag

Yrkesetiken är enhetligt formulerad men tillämpas utifrån de olika krav som olika läraruppdrag ställer. I yrkesetiken görs inte skillnad mellan förskollärare och lärare men i praktiken får olika begrepp ibland olika betydelse, på motsvarande sätt görs i kompetensprofilerna även en viss skillnad mellan lärare i olika skolformer.

Att föra yrkesetiska diskussioner

Yrkesetiska samtal och diskussioner är ett nödvändigt instrument för den som vill vidareutveckla sin yrkesetiska kompetens och bli mer medveten om etiska val i vardagen. Om man vill utveckla sitt tänkande eller nå någon form av samsyn behöver samtalen föras i en strukturerad form. Det är ofta en fördel att först få möjlighet att reflektera enskilt. Att skriva ned sina tankar i en logg- eller reflektionsbok innan man samtalar gemensamt bidrar till att samtalen kan fördjupas.

Etiska frågor har oftast inga givna svar utan det är viktigt att många aspekter får komma fram och diskuteras. Ibland uppstår även situationer där en del av yrkesetiken ger en möjlig lösning och en annan del en helt annan. Då kan man även behöva föra en diskussion om olika allmänhetiska förhållningssätt. Mest förenklat brukar man tala om regel- eller konsekvensetik. Att det viktigaste är att själva handlingen är den rätta eller att det viktigaste är att syftet/konsekvensen är den rätta.²

---

2 Se till exempel: Irisdotter Aldenmyr, Paulin och Grønlien Zetterqvist, Etik i professionellt lärarskap, Gleerups 2009

Inte sällan används dilemman som en utgångspunkt för yrkesetiska diskussioner. Det kan vara konstruerade frågeställningar, sådant som kollegor har berättat eller något självupplevt. Nedan följer två dilemman som lärare ställs inför;

”Det står så mycket om elevinflytande i läroplanen, men vad gör man när eleverna inte vill vara med och bestämma? Ofta är de nöjda med att bara få serverat det som ska göras, vad, hur och när. Inflytande kräver ju också att man tar ansvar och det tycks våra tonåringar inte riktigt orka med.”

”En kollega på förskolan har kommit på kant med en förälder. Föräldern behandlar min kollega nedlåtande och kritiserar verksamheten på ett osakligt sätt. Kollegan svarar med att klanka på barnet som hon påstår är ”otroligt jobbigt”. Jag vet att detta inte är rättvist.”

Eleven alltid i centrum

I sitt arbete sätter lärare eleverna och deras lärande i centrum

Lärare vägleder eleverna till den kunskap som kan hjälpa dem i deras olika val och prioriteringar. Lärare möter eleverna både som enskilda individer och som en del av ett kollektiv. Detta förhållande bidrar till läraryrkets komplexitet och lärare måste finna en balans mellan att se eleverna som individer och som ett kollektiv.

Lärare förbinder sig att i sin yrkesutövning

ta ansvar för elevernas kunskapsutveckling, stödja deras personliga utveckling och skapa goda betingelser för varje elevs lärande, utveckling och förmåga att utveckla kritiskt tänkande,

- alltid bemöta eleverna med respekt för deras person och integritet samt skydda varje individ mot skada, kränkning och trakasserier,
- inte diskriminera någon med avseende på kön, sexuell identitet, etnisk, politisk och religiös tillhörighet eller social och kulturell bakgrund, inte heller på grund av förmåga eller prestation,
- stödja elevernas rätt till inflytande över sin utbildning och stärka deras ansvarstagande för sina studier,
- vid utvärdering, bedömning och betygssättning vara sakliga och rättvisa och därvid motstå otillbörlig påverkan,
- verka för att upprätthålla förtroendefulla relationer med eleverna och med deras föräldrar/vårdnadshavare och vara lyhörda för deras synpunkter,
- vara varsam med information om eleverna och ej vidarebefordra information som mottagits i tjänsten om det inte är nödvändigt för elevens bästa.

Förslag:

Bestäm en eller ett par lektioner, gärna där ni har möjlighet att besöka varandra, där ni fokuserar på nedanstående frågeställningar. Fundera därefter först på egen hand och diskutera sedan vid ett av era möten det ni gjort och sett under lektionerna.

"I sitt arbete sätter lärare eleverna och deras lärande i centrum."

Vad innebär detta konkret för dig i ditt arbete?

Finns det situationer när du tvingas ställa elevers lärande mot andra värden?

"Lärare möter eleverna både som enskilda individer och som en del av ett kollektiv. Detta förhållande bidrar till läraryrkets komplexitet och lärare måste finna en balans mellan att se eleverna som individer och som ett kollektiv."

Hur hanterar du denna balans?

Vilka konkreta problem och valsituationer kan uppstå/har uppstått till följd av detta?

Hur hanterar du dem?

I ett nästa steg, försök att komma fram till något nytt ni kan pröva i klassrummet för att utveckla någon eller några av de punkter som lyfts fram i yrkesetiken under denna rubrik. Vad ni väljer ska naturligtvis utgå ifrån de behov som finns hos er själva och i de elevgrupper ni arbetar.

Tänkbara exempel kan vara:

*– Jag har funderat mycket över min bedömning av eleverna under lektionstid
– hur får man lektionen framåt utifrån där de är
och inte bara utifrån den egna planeringen?*

*– Vissa föräldrar uttrycker sina åsikter så starkt, men hur får jag med även de andra
föräldrarnas åsikter, de är ju minst lika viktiga även om de inte hörs så mycket?*

*– Hur får man eleverna att ta ansvar utan
att ge avkall på sitt eget ansvar för vad de lär sig?*

Läraren och den professionella yrkesutövningen

Läraryrket bygger på samhällets tillit och fordrar ett stort yrkesansvar

Lärare ska på alla sätt använda sitt yrkeskunnande till att höja kvaliteten i sin yrkesutövning och stärka sin professionalism i vetskap om att kvaliteten i yrkesutövningen direkt inverkar på samhället och samhällsmedborgarna. Lärare värnar om läraryrket och lärares pedagogiska frihet samt bidrar till att göra skolan till en god arbetsplats. Lärare ansvarar, självständigt och tillsammans med andra, för det pedagogiska uppdraget och vinnlägger sig om att skapa de bästa förutsättningarna för elevernas lärande. Lärare arbetar utifrån en vetenskaplig kunskapsbas kring lärande och vidareutvecklar det pedagogiska arbetet enligt aktuell forskning och beprövade pedagogiska erfarenheter. Lärare tar därför ansvar för att utveckla sin kompetens både när det gäller yrkets utveckling och innehållet i undervisningen. Lärare visar god kollegialitet men inte på ett sådant sätt att det kan leda till en handling eller underlåtenhet som kan skada eleverna. Lärare ingriper om en kollega uppträder kränkande mot en elev eller motverkar en elevs rättigheter.

Lärare förbinder sig att i sin yrkesutövning

- bedriva och utveckla sitt arbete utifrån såväl vetenskap som beprövad pedagogisk erfarenhet,
- ta ansvar för att utveckla sin kompetens för att kunna bedriva god undervisning och följa den yrkesmässiga och vetenskapliga utvecklingen inom sitt yrkesområde,
- ta ansvar inte bara för att eleverna lär, utan också för vad de lär,
- påtala och engagera sig mot sådana utvecklingstendenser och handlingar i skola och samhälle som kan skada eleverna,
- respektera såväl kollegers som andra yrkesgruppers kompetens, skyldigheter och ansvar i skolvardagen,
- anlita annan sakkunskap för att vid behov hjälpa eleverna.

Förslag:

Se på de sex punkterna ovan – vilka exempel på detta kan du hämta från arbetsveckan som gått? Vad har fungerat och vad skulle du vilja förändra/förbättra?

Vilka för- och nackdelar, ser du i att vara ny lärare i mötet med erfarna kollegor?

Den som är ny har med sig den senaste, mest aktuella vetenskapen men saknar egen pedagogisk erfarenhet. Hur finner man balans i det – vad kan du lära andra och vad lär du av andra?

Har ni system på skolan som underlättar detta möte?

Hur vet man "vad" eleverna lär?

Vad innebär det i praktiken "att anlita annan sakkunskap"? Vilka stödfunktioner finns och vilka krav kan man ställa? Finns det någon gräns för lärarens ansvar för att eleverna lär? Om den finns, var går den? Om inte, hur hanterar man den gränslösheten?

På vilket sätt utvecklar ni själva er kompetens just nu – finns det någon aktuell avhandling eller forskningsartikel om er verksamhet eller ert ämne som ni kan läsa och diskutera?

Att upprätthålla lärares yrkesetik

För att värna lärarprofessionens ställning och status är det viktigt att alla lärare upprätthåller sin yrkesetik.

Lärare förbinder sig att i sin yrkesutövning

- hålla de yrkesetiska principerna levande genom att dels återkommande diskutera och bearbeta yrkesetiska ställningstaganden i arbetet, dels ta upp de konflikter av etisk innebörd som uppstår,
- påtala fel, komma med konstruktiv kritik och i yttersta fall genom aktivt handlande ingripa mot sådant som strider mot den människo- och kunskapssyn som lärares yrkesetik vilar på.

Förslag:

I boken *Etik och praktik i läraryrket*³ lyfter Gunnel Colnerud fram ett speciellt normproblem, den kollegiala lojaliteten – det vill säga att lärare saknar mandat att lägga sig i sina kollegors arbete. Det är tabu att kritisera en kollega som betar sig oetiskt, till exempel genom att kränka en elev. Däremot är det betydligt lättare att kritisera och ha åsikter om en kollega som till exempel ägnar extra tid och engagemang åt eleverna. Detta fenomen som Colnerud har stött på i sin forskning har hon benämnt *den kollegiala paradoxen*.

Känner du igen dig i Colneruds beskrivning?

Vad skulle du säga är lättast respektive svårast att ta upp med kollegor?

Det är inte bara gentemot kollegor man ska ingripa eller handla. Det kan vara gentemot elever, föräldrar eller skolläring.

Vilka problem skulle du säga är lättast respektive svårast att ta upp med elever/föräldrar/skolläring?

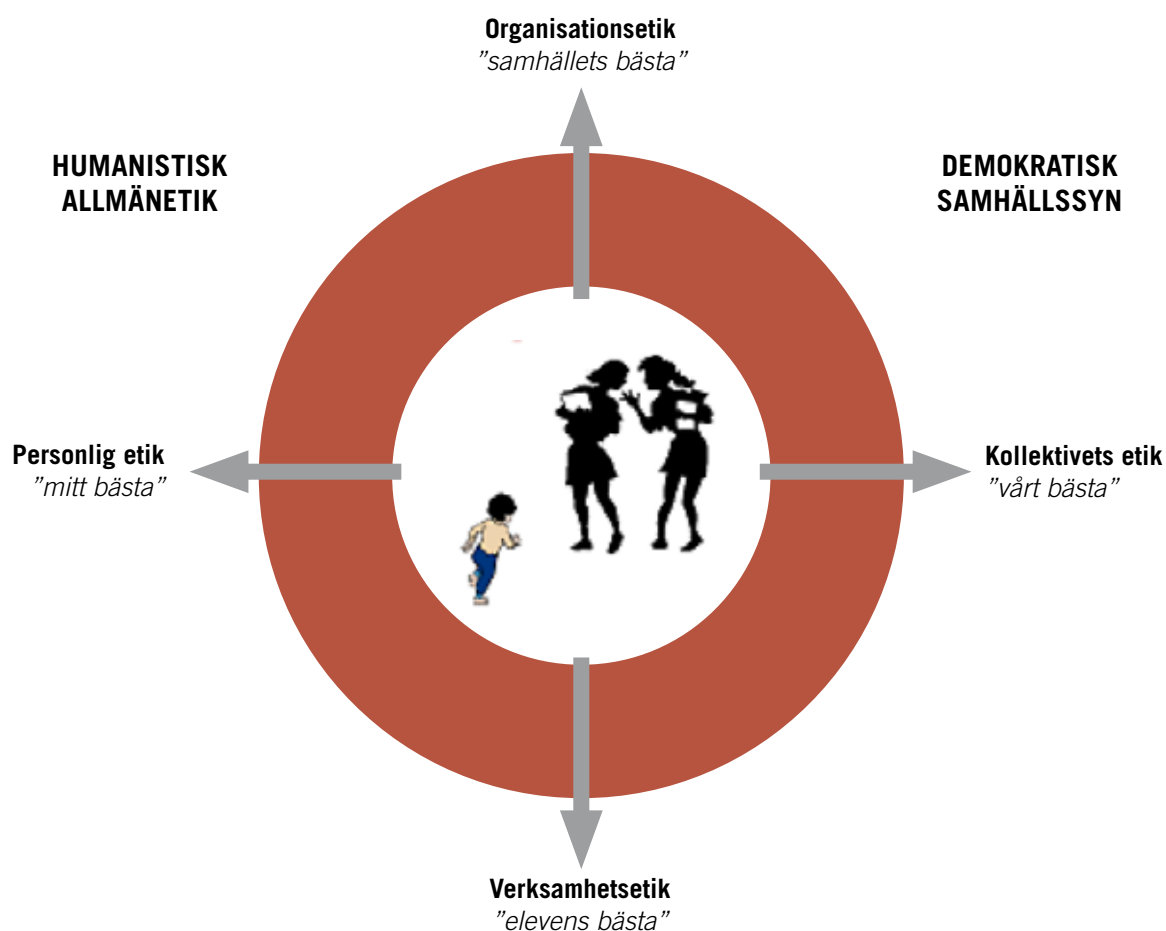
Varför inte ge varandra i uppgift att skriva ner ett antal sådana situationer och diskutera dem vid nästa möte? Den här diskussionen kan även lyftas med hela arbetslaget eller kollegiet?

3 Colnerud, Etik och praktik i läraryrket – En empirisk studie av lärares yrkesetiska konflikter i grundskolan, HLS förlag 1995

Lärares samhällsuppdrag

Lärare har ett viktigt uppdrag i samhället, att ansvara för kommande generationers grundläggande utbildning och fostran. Detta uppdrag formuleras i skolans styrdokument, såsom läroplaner och lagar. Lärare utgår i sin yrkesutövning från det uppdrag samhället ger dem, men reflekterar samtidigt över uppdraget satt i relation till de yrkesetiska principerna. Lärare arbetar i enlighet med det samhällsuppdrag de fått, där det fastlagts genom demokratiska beslut och om det inte strider mot dessa yrkesetiska principer.

I boken *Lärares yrkesetik*⁴ beskriver Roger Fjellström skolan som en moralisk arena med fyra huvudsidor:

4 Fjellström, Lärares yrkesetik, Studentlitteratur 2006

I *organisationsetiken* är lärarens lojalitet i första hand hos uppdragsgivaren – staten som formulerar styrdokumentet och kommunen som formulerar skolplanen och tillför verksamheten de ekonomiska resurserna.

Verksamhetsetikens utgångspunkt är "elevernas bästa". Där ligger lärarens lojalitet främst hos eleven.

Kollektivets etik består av två ibland motstridiga delar. Dels värnar man om de individer som för tillfället ingår i arbetslaget eller arbetar på den egna skolan. Man stöttar varandra och man "sätter inte dit" en kollega som betar sig oetiskt. Dels måste man handla på ett sådant sätt att förtroendet för lärarkåren stärks. Eftersom vissa handlingar kan skada professionens anseende är det viktigt att kritisera kollegor som uppträder oetiskt.

Den *personliga etiken* innebär att man som lärare agerar på ett sätt som är meningsfullt för en själv. Man ger utrymme för snäva, egoistiska intressen och handlar så att man själv trivs. Exempel på detta kan vara att man försöker få eleverna att anta samma politiska synsätt som man själv eller att det i första hand är det egna intresset, inte elevernas, som styr vid schemaläggning.

Fjellström menar att lärares personliga ansvar i yrkesrollen måste betonas mer och att lärarna både som individer och kollektiv måste utveckla en moralisk kompetens.

Förslag:

Tänk igenom på egen hand:

Hur förhåller jag mig till den moraliska arenans olika sidor?

Går det att sätta något av de etiska perspektiven före de andra?

Hur ser jag på de motstridiga delarna av kollektivetikerna?

"Lärare arbetar i enlighet med det samhällsuppdrag de fått, där det fastlagts genom demokratiska beslut och om det inte strider mot dessa yrkesetiska principer."

Skrivningen ovan innebär att lärares yrkesetik om nödvändigt "står över" demokratiskt fattade beslut. När skulle det kunna vara aktuellt att sätta etiken före "samhällsuppdraget" och därmed över lagar och förordningar?

YRKESETIKEN KOPPLAD TILL KOMPETENSPROFILEN

S om vi skrev i inledningen finns det yrkesetiska aspekter på det mesta en förskollärare eller lärare gör i sin yrkesutövning. Därför är det fullt möjligt att diskutera så gott som varje punkt från Skolverkets kompetensprofiler för introduktionsperioden utifrån yrkesetikens skrivningar. En tänkbar utgångspunkt för vidare diskussioner är sådana yrkesetiska dilemman som kan uppstå när man som lärare försöker leva upp till kompetensprofilens krav och hur man då kan finna stöd i yrkesetiken.

Ni hittar kompetensprofilerna i sin helhet i SKOLFS 2011:37 som ni enklast når via Skolverkets hemsida. Något vi vill betona är Skolverkets beskrivning av syftet med introduktionsperioden, nämligen att:

- ge stöd på ett yrkesmässigt, personligt och socialt plan,
- stimulera till professionell utveckling,
- bidra till att skapa en trygg och utvecklande arbetsmiljö för läraren/förskolläraren, och
- utveckla lärarens eller förskollärarens förståelse för skolan eller förskolan som arbetsplats samt för dess roll i samhället.

Introduktionsperioden är alltså i första hand tänkt att stärka den nya läraren och skapa bästa möjliga förutsättningar att utvecklas i sin nya yrkesroll. Rektor har huvudansvaret för detta men även mentor och den nya läraren har förstås ett ansvar för att åstadkomma en så bra introduktionsperiod som möjligt. Till detta kommer att rektor ska följa upp lärarens utveckling och slutligen avge ett omdöme huruvida den nya läraren genomfört sin introduktionsperiod på ett tillfredsställande sätt eller inte. Om ni finner det lämpligt kan ni därför använda intyget på nästa sida för att bekräfta de diskussioner ni fört under introduktionen.

Vår utgångspunkt är att de områden som ingår i de två kompetensprofilerna *mötet med eleven*, *ledarskap*, *samverkan samt ansvar för lärande och yrkesutveckling* har tydliga kopplingar till de fyra blocken i Lärares yrkesetik och de punkter som i sin tur återfinns i respektive block. Kompetensprofilerna speglar den bredd och komplexitet det innebär att vara lärare och förskollärare. Yrkesetiken ska utgöra ett stöd för dig att hantera denna bredd och komplexitet och den bör därmed också utgöra en god förutsättning för att ha genomfört introduktionen på ett tillfredsställande sätt, inte bara utifrån rektors bedömning, utan också för den egna yrkesutvecklingen.

Återkoppla gärna era tankar och synpunkter till oss. Kanske via diskussionsforumet på www.lararesyrkesetik.se eller i e-post till info@yrkesetik.se

Varma hälsningar

Lärarnas yrkesetiska råd:

Susanne Linnér, Jesper Rehn, Åsa Dahlberg, Monica Nylund, Susanna Sjögren

LÄRARES YRKESETIK

INTYG

Jag _____ som fungerat som mentor,

och jag _____ som genomfört min
introduktionsperiod intygar
härmed att vi under tiden

____ / ____ 20____ till ____ / ____ 20____ fört kontinuerliga yrkesetiska diskussioner.

_____ den ____ / ____ 20____

_____
Mentor

_____
Ny lärare

(Kopiera gärna intyget i tre exemplar, ett till er var och ett till rektor.)

LARRESYRKESETIK.SE

LÄRARNAS
RIKSFÖRBUND

www.lr.se

Lärarförbundet

www.lararforbundet.se